

چکیده

ازدواج اجباری عبارت از مجبور کردن یا تحت فشار درآوردن فردی برای ازدواج است. به عبارت دیگر، زن یا مرد جوانی در اثر فشار روحی یا جسمانی مجبور به ازدواج ناخواسته شود. ازدواج اجباری مصداق تضييع حقوق انسان هاست. ویژگی اصلی ازدواج های اجباری، تحمیل وضعیت زناشویی بر یک طرف یا طرفین برخلاف رضایت قلبی آنان است و این رابطه در شرایطی شکل می گیرد که رضایت بر اثر تهدید و اجبار معیوب گردیده باشد. ازدواج های اجباری از جمله جرایم ناشی از خشونت جنسی هستند. ازدواج اجباری در قوانین ایران جرم انگاری نشده، می توان ماده ۶۴۶ قانون مجازات اسلامی را مصداقی از جرم انگاری ازدواج اجباری دانست که مربوط به ازدواج قبل از بلوغ بدون اذن ولی است که در این صورت رضایت در کودک معنا ندارد. پس ازدواج کودک در هر صورت اجباری است. به همین دلیل ازدواج کودک در اسناد حقوق بشری مطلقاً ممنوع شده است که البته این ماده نسخ شده است. در اسناد بین المللی از جمله کنوانسیون منع تبعیض علیه زنان ازدواج اجباری کودکان منع شده و در اعلامیه جهانی حقوق بشر در ماده ۱۶ خود به اراده ی افراد و سن بلوغ در ازدواج اشاره شده است اما مجازات های مستقلی برای جرمی تحت عنوان ازدواج اجباری پیش بینی نشده است. در این راستا می توان به بند ۷ ماده ۲ اساسنامه دادگاه ویژه سیرالئون و جزء «ز» بند ۱ ماده ۷ اساسنامه دیوان بین المللی کیفری در قالب جنایت علیه بشریت در رسیدگی به جرایم جنسی از جمله بردگی جنسی اشاره کرد که البته با ازدواج اجباری فرق دارد، اما می توان با توجه به معیار مشابه آن را به ازدواج اجباری نیز تسری داد.

واژگان کلیدی: خشونت جنسی، حقوق کودک، بردگی جنسی